

ὄνομα μονή, ἢ γειτονικά τινα κτήματα τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ὅποια καὶ τὴν σήμερον ἔχει αὐτή, ἀνήκοντα τοῖς Ῥώμοις. Ἦτο δὲ γνωστὴ ἡ παλαιὰ αὕτη βυζαντινὴ ἐκκλησία ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας ὡς Σωτήρα Λυκοδήμου ἢ Νικοδήμου. Ἀλλὰ τίς εἶνε ἡ ἐν τῷ χρονικῷ ἀναφερομένη Βασιλικὴ ἐκκλησία, περὶ ἧς δὲν εἶνέ τι γνωστόν; * Εἰκάζω ὅτι τοῦτο τὸ ὄνομα εἶχεν ἢ ἐκ τῶν παλαιῶν χριστιανικῶν χρόνων Basilica, ἥτις ἀνεκαλύφθη ἢ παρετηρήθη πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ἐν τῷ νῦν κήπῳ τῶν Ἰλισσίδων Μουσῶν, ἔνθα τὸ πρότινων ἐτῶν πηχθὲν θερινὸν θέατρον ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας ὤκοδομήθη κατὰ μέρος ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς Βασιλικῆς ἐκεῖνης.

Τοιοῦτος καὶ ὁ σεισμός τοῦ δεκάτου ἐβδόμου ἢ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, εἰς ὃν πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος εἰς καὶ μόνος μαρτυρεῖται ἐπακολουθήσας ἐν ἔτει 1805. Ἐγένετο δ' οὗτος κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τῆ 5 [17 κατὰ τὸν Dodwell**]. Προηγέθησαν δ' αὐτοῦ βραγδαῖαι βροχαὶ, ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ μετὰ πνικτικὴν ζέσθην. Ἡ δὲ καταιγὶς αὕτη διήρκεσεν εἴκοσι καὶ ἐξ ὄλας ὥρας ἄνευ διακοπῆς. Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Ἄγγλος περιηγητής, τότε πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Ἰλισσὸς ἀπὸ ἀνύδρου διώρυγος μετεβλήθη εἰς ἄχρion καὶ βαθύρρον ποταμὸν κατακλύσαντα τὰ πέριξ, θέαμα ἄξιον λόγου διὰ τοὺς συγχρόνους Ἀθηναίους, οἵτινες συνέρρουσαν παμπλήθεις ἵνα θαυμάσωσι τὸν ἔκτακτον τοῦτον ῥοὴν τοῦ ποταμοῦ. Τῇ ἐπομένῃ τοῦ σεισμοῦ ὁ Ἰλισσὸς εἶχεν ἀποβάλλει ἤδη τὴν προτέραν αὐτοῦ ὁρμὴν, μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπανήλθεν ἡ συνήθης αὐτοῦ ξηρότης, ἀφ' ἧς σπανιώτατα ἀρίσταται, ὡς γνωστόν.

Τοιοῦτοι οἱ ἐν Ἀθήναις γενομένοι μέχρι τοῦ 1821 σεισμοὶ, περὶ ὧν ἐσώθησαν εἰδήσεις. Πάντως δ' ἐγένοντο καὶ ἄλλοι μὴ ἀναγραφόμενοι ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν καὶ χρονολογῶν. Πιθανώτατον δὲ εἶνε ὅτι καὶ κατ' ἄλλους σεισμοὺς, ὧν ἐσώθησαν εἰς ἡμᾶς περιγραφαί, ἐσείσθησαν μὲν καὶ αἱ Ἀθήναι, δὲν ἀνεγράφη δὲ τὸ γεγονός, περιορισθείσης τῆς διηγήσεως εἰς τοὺς τόπους ἔνθα οἱ σεισμοὶ ἐγένοντο μάλιστα αἰσθητοὶ ἢ προὔξενσαν μεγάλας ζημίας. Τοῦτο δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἰκάσωμεν περὶ τῶν κατ' Αὐγουστον τοῦ ἔτους 553 μ.χ. ἐπανειλημμένων φοβερῶν σεισμῶν, οἵτινες ἐπὶνεγκον σπουδαίας καταστροφὰς καὶ ζημίας ἀνυπολογίστους κατὰ τὸν Κρισσιῶν κόλπον, τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἀχαΐαν καὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ οὗς ἐκτενῶς περιγράφουσιν οἱ Βυζαντινοὶ ἱστορικοί.

Ἀπὸ δὲ τοῦ 1821 καὶ ἐντεῦθεν οὐ μόνον σεισμοὶ πολλοὶ ἔσεισαν καὶ τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναγραφή αὐτῶν ἔγεινεν ὀσημέραι τακτικωτέρα. Μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858, ὅτε ἀνέλαθε

τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπ' ἀγαθοῦς Ἰδρυθέντος ἀστεροσκοπεῖου τῶν Ἀθηνῶν ὁ ἀκάματος ἐπιστήμων κ. Ιούλιος Σιλήθ, δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἔχομεν τακτικὸν ἡμερολόγιον τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ κατὰ τὴν Ἀνατολήν γενομένων σεισμῶν, ἀνερχόμενον εἰς χιλιάδας πολλὰς παρατηρήσεων, ἃς δύνανται νὰ εὗρωσιν εὐχερῶς οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἐστίας ἐν τῇ διδασκτικωτάτῃ αὐτοῦ συγγραφῇ τῇ ἐπιγραφομένῃ «Μελέται περὶ σεισμῶν.»

ΣΠΥΡ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδι σελ. 278.

Z'.

Ἐλίγαι τινὲς πληροφοροῖαι.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε, εἶπεν ἐσπέρην τινὰ ἡ Λουκία, νὰ σὰς ἐρωτήσω κἄτι;

— Τὸ κἄτι αὐτὸ θὰ εἶνε πολὺ λεπτόν, ἀφοῦ ἀρχίζει μὲ προϊμίον, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ἡ ἐρώτησις ἀφορᾷ σὰς, ἰατρὲ, καὶ δὲν ἠξέωρον ἂν πρέπει νὰ τὴν κάμω.

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· σὰς δίδω τὴν ἀδελφὴν νὰ μ' ἐρωτήσετε ὅ,τι θέλετε, εἴτε μὲ ἀφορᾷ, εἴτε ὄχι.

— Εὐχαριστῶ. Ἦθελα νὰ μάθω, πῶς εἰς ἄνθρωπος διακεκριμένος, καθὼς σεῖς . . .

Ὁ Ἀντώνιος διεβράχη εἰς γέλωτα.

— Πολὺ καλά, εἶπεν ἡ Λουκία διακοπτομένη, ἡμπορεῖτε νὰ γελάτε ὅσον θέλετε, ἀλλ' ὅπως δήποτε εἴσθε ἄνθρωπος διακεκριμένος, τὸ ἠξέωρετε.

— Ἄν μετρία ἐκπαίδευσις καὶ ἀνατροφή ἀποτελοῦσι καθ' ὑμᾶς διακεκριμένον ἄνθρωπον, τότε εἶμαι υπερήφανος διὰ τὴν πατρίδα μου.

— Ἐνοεῖτε δηλαδὴ, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν πατρίδα σας πολλοὶ ὅμοιοί σας;

— Ὅμιλετε σπουδαίως; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος. Τότε θεωρεῖτε, φαίνεται, τὴν Ἰταλίαν ὡς βασιλείον τυφλῶν, ὅπου βασιλεύουν οἱ μονόφθαλμοι. Πιστεύατέ μου, φιλότατη μου κυρία, θὰ εὗρητε πολλοὺς ἀνωτέρους μου, οἵτινες ζῶσιν ἄχρηστοι καὶ ἀποθνήσκουν ἄγνωστοι. Δὲν φαντάζεσθε, ἐξηκολοβήσατε, πόσοι διάνοιξι, πόσοι δυνάμεις καὶ πόσοι εὐγενεῖς πόθοι, χάνονται πνιγόμενοι εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτὴν ἀντλίαν, ἥτις ἐπὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χάρτου ὀνομάζεται Ἰταλία.

Νέφος ἀνεκράστου μελαγχολίας ἐσκίασε τὴν συνήθως αἰθρίαν μορφήν του. Ἡ Λουκία ἐνόησε κ' ἔμεινε σιγῶσα.

— Λοιπὸν, ὑπέλαθεν ὁ Ἀντώνιος κινῶν ἐπιχαρίτως τὴν κεφαλὴν, ὡσεὶ θέλων ν' ἀπαλλαγῇ ὀχληροῦ βάρους, ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐξακολουθήσετε; Σὰς ἐφάνετο παράδοξον, πῶς ἄνθρωπος διακεκριμένος ὡς ἐγὼ κατήντησε νὰ παίξῃ κιθάραν· τοῦτο ἠθέλατε νὰ εἰπῆτε;

— Διόλου! — πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ζῆ εἰς μι-

* M o m m s e n, Athenae christianae σ. 44, σημ.**

** D o d w e l l, Classische und topographische Reise durch Griechenland γερμ. μετάφρ. Τόμ. Α' σ. 295.

Μεταξύ τῶν ἔργων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Η. Taine εἶνε καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον «Σημειώσεις περὶ τῶν Παρισίων», ἐν ᾧ ὁ διάσημος συγγραφεὺς υποδούμενος τὸ πρόσωπον Ἀμερικανοῦ τινος ἰδιοτρόπου Φρειδερίκου Θωμᾶ Γκραίνδορξ, ἐμποροῦ χοιρινῶν καὶ πετρελαίων, ἐκτίθει τὰς κρίσεις αὐτοῦ περὶ τῶν Παρισίων μετὰ πολλῆς πρωτοτυπίας καὶ γάριτος. Ἐκ τοῦ εὐφυστάτου τούτου βιβλίου ἀπεσπασαμέν τὸ κατωτέρω περίεργον κεφάλαιον «Ο κ. Γκραίνδορξ πρὸς τὸν ἀναγνώστην», ἐν ᾧ ὁ φιλόσοφος ἔμπορος τῶν χοιρινῶν καὶ τοῦ πετρελαίου παρουσιάζει ἑαυτὸν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ «La vie Parisienne», ἔνθα τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν περιοδικῶς αἱ «Σημειώσεις περὶ τῶν Παρισίων».

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΑΙΝΔΟΡΞ

πρὸς τὸν ἀναγνώστην.

Πρὸς τὸν κύριον *Marcelinor* διευθυντὴν τοῦ *Περιοδικοῦ «La vie Parisienne».*

Κύριε,

Ἄφ' οὗ νομίζετε ἀρόδιον νὰ γνωρίσητε εἰς τὸ δημόσιον τὸν συγγραφεὴ τῶν ἀρκοῦντως παραδόξων σημειώσεων, ἃς ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ δημοσιεύσητε, θὰ παρουσιάσω ἐγὼ ἑμαυτὸν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας. Καταλαμβάνεται ὑπ' ἀμμηχανίας ὁ συνιστώμενος μόνος του. Ἄλλ' ἀδιάφορον. Πρέπον εἶνε νὰ ἔχουν οἱ ἀναγνώσται ὑμῶν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις θὰ ἔλθῃ ἅπαξ ἢ δις κατὰ μῆνα νὰ συνδικαλεχθῇ μετ' αὐτῶν κατὰ τὸ πρόγευμά των.

Εἶμαι πενήτηκοντα καὶ δύο ἐτῶν, ἐκέρδισα ὀγδοήκοντα χιλιάδας φράγκων πρὸσοδον ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῶν παστῶν χοιρινῶν καὶ πετρελαίων, καὶ δὲν ἔχω ποσῶς φαντασίαν. Ἐπὶ πᾶσιν ἀπῆλθον πρὸ τεσσαρακόνταετίας ἐκ Παρισίων, ἐπανέλαμψα δὲ μόλις πρὸ πέντε ἢ ἕξ ἐτῶν. Ἴδου ἀρκοῦντως κακὰ προσόντα ὅπως περιγράψω τὸν παρισινὸν βίον. Πιθανὸν εἶνε ὅτι θὰ μ' ἀποκαλέσουν βράδβαρον, καὶ ἴσως μὲ ἀπεκάλεσαν ἤδη.

Ἄν πράγματι μὲ ἀπεκάλεσαν, κύριε, τὸ σφάλμα ἔγκειται ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀνατροπῇ. Ὁ πατήρ μου δὴτυχεῖτο ὅτι τὰ γαλλικὰ λύκεια εἶνε στρατῶνες, ἐν οἷς τίποτε δὲν μανθάνουν οἱ φοιτῶντες, εἰμὴ μόνον νὰ καπνίζουσιν εἰς τοὺς διδύλους, καὶ νὰ ποθῶσι τὴν γνωριμίαν τῶν ὠραίων δεσποινίδων. Μ' ἔστειλεν εἰς *Eton* ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ἐτεχνούρησα πολλοὺς ἑλληνικοὺς στίχους, ἱαμβικούς πρὸ πάντων· ἐκτὸς τούτου δὲ ἐστίλβονον τὰ ὑποδήματα τῶν μεγάλων, καὶ ἔδιδον καὶ ἐλάμβανον πολλὰς δωδεκάδας γρονθοκοπημάτων καθ' ἑβδομάδα. Δὲν ὠφέληθην πολὺ ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς στίχους, οὐδ' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἱαμβικούς· ἀλλ' ἡ τέχνη τοῦ στιλβόνειν τὰ ὑποδήματα καὶ ἡ ἐνάσκησις περὶ τὸ γρονθοκοπεῖν μὲ ὠφέλησαν. Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ τὰς συστήσω πρὸς ὑμᾶς διὰ τὸν κύριον υἱόν σας, ἂν κατὰ τύχην ἔχετε.

Ὅταν ἔγινα δεκαεπταετής, ὁ πατήρ μου ἔκρινον ὅτι ἐκ τῆς ἀσκήσεως ταύτης τῶν ἑλληνικῶν στίχων καὶ τῶν καλῶν διαπληκτισμῶν, θ' ἀπέκνησα ἑξάπαντος ὑπομονητικὸν ἐγκέφαλον καὶ στέρρᾳ πλευρᾷ, καὶ μ' ἔστειλεν εἰς Γερμανίαν,

εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἀϊδελβέργης. Ἠγόρασα ἐρυθρὸν κασκέτον χρυσοπάφυρον, καὶ περιεφερῶν μιν εἰς τοὺς κήπους τοῦ πκλαίου μεγάρου τεντόνων τὸ σῶμά μου διὰ νὰ φαίνωμαι ὅτι ἔχω ἦθος ἀνδρικό· πρὸς δὲ, καίπερ καλλίστους ἔχων δοφθαλμούς, ἔφερον δίοπτρα διὰ νὰ φαίνωμαι σοφός. Ἐπὶ πέντε ἔτη ἐκάπνισα ἀναρίθμητον πλήθος σιγάρων, διήμευσα μερικὰς σπαθιάς ὁτὲ μὲν ἔνεια μιᾶς ὑπηρετίας, πρὸς ἣν εἶς τῶν ἐταίρων μου δὲν ἔδειξε τὸν προσθήκοντα σεβασμὸν, ὅτε δὲ ὅπως ὑπερασπίσω κατὰ σιεπτικῶν τινος τὸ κύριον τῶν ἐσωτερικῶν αἰσθήσεων, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἔνεκα τῆς ἀντικειμενικότητος καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀπέριου. Ἐθαύμαζον ἐξ ὅλης καρδίας τὰς διακρίσεις καὶ τὰς ὑποδικρίσεις, ἐν αἷς οἱ καθηγηταὶ ἡμῶν συνεχράτουν τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· κατὰ τὰς παραδόσεις δὲν ἤθελον οὐδὲ λέξιν νὰ χάσω· μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἐπιστήμη πᾶσα ἠριθμημένη καὶ ἐπισσημασμένη εἰσῆρχετο εἰς τὴν κεφαλὴν μου ὡς εἰς τὰς θυρίδας γραμματοθήκης. Ἠρχισα μάλιστα νὰ λαμβάνω ἰδέαν τινὰ τοῦ ἀπολύτου, καὶ ἐφανταζόμην νὰ κάμω ἀθανάτους ἀνακαλύψεις, ὅτε ὁ πατήρ μου ἀπέθανεν ἐγκαταλιπὼν με ἄνευ λεπτοῦ.

Ἐν Γερμανίᾳ, κύριε, ἀπαντᾶται συνήθως ἐν ταῖς ἐφημερίσις ἡ ἀκόλουθος γνωστοποίησις· «Νέος τυχὼν πλήρους κλασικῆς ἀγωγῆς, ὀμιλῶν καὶ γράφων πλείστας ζώσας γλώσσας, ἐγκρατῆς τοῦ δικαίου, τῆς χημείας καὶ τῶν μαθηματικῶν, υἱὸς πατρὸς γνωστοῦ ἐν τοῖς γράμμασι, ἐφοδιασμένος διὰ τῶν εὐφημοτέρων συστάσεων, ζητεῖ ἔτιν ὑπαλλήλου μὲ μισθὸν ἐτήσιον ὀκτακοσίων φράγκων». Δὲν εἶχον τοσοῦτους τίτλους, καὶ ὑπῆρχε λίαν εὐτυχῆς εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κ. κ. Σχβάρτε καὶ Σκ, ἐν Ἀμβούργῳ, μεγαλεμπόρων πετρελαίων, οἵτινες μ' ἔστειλλον εἰς ταξίδια διὰ νὰ ἐπιθερῶ τὰς παραδόσεις καὶ φορτώσεις τῶν ἐμπορευμάτων. Εἶχον κόμην μακρὰν καὶ λείαν, ἤμην ἀφρημένος, καὶ δὲν ἐσκεπτόμην πολὺ περὶ τῶν πετρελαίων. Ἄλλ' ἠναγκάστην ταχέως νὰ μεταβάλω ἰδέας. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν αὐτῆς, χονδρὸς καὶ ὑψηλὸς παλληκαρῆς, τὸν ὁποῖον διέταξα νὰ καταβιάσῃ ἕνα πῖθον, ἀνεσήκωσε τοὺς ὤμους του περιφρονητικῶς. Ἐβόρμησα κατ' αὐτοῦ, καὶ τῷ ἐπέτριψα ἕξ γρονθοκοπήματα ἐπὶ τοῦ προσώπου· ὑπῆκουσεν ἐν ἀκαρεῖ· ἄπαν τὸ πλῆρωμα ἤρχισε νὰ φέρηται πρὸς με φιλοφρόνας, καὶ οὕτω ἀπέκτησα τὰς πρώτας μου ἰδέας περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κυβερᾶν τοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας προσωρμίσθημεν εἰς Κούβαν, καὶ μετέβην νὰ περιδιαβάσω διακόσια βήματα ἀπὸ τοῦ λιμένος, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἐνὸς ἐταίρου· ἤμην εἰσέτι ἀσθενής, διότι μὲ εἶχε καταλάβει πυρετὸς ἔνεκα τοῦ κακοῦ ὕδατος καὶ τοῦ διπυρίτου, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνάμην νὰ χωνεύσω. Εἶδον Κινέζους τινὰς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες πωλοῦνται διὰ δέκα ἔτη ἀντὶ ἐνὸς μέτρου ὀρούζης καθ' ἑ-